

1.76

OVER DE PLICHT VAN EEN BURGER

Marsilio Ficino aan Piero del Nero: gegroet.

Zeg me, Piero, waarom heeft de koorts me plotseling getroffen nadat hij je oom Bernardo had aangetast? Is het omdat we elkaar zo na zijn, dat als de Hondster zijn vlammen uitbraakt over een van ons beiden, hij ook de andere aansteekt? Moge uw oom snel herstellen, opdat Marsilio ook snel herstelt, of liever opdat Florence een betere gezondheid geniet. Als zij altijd zulke medicijnmannen zou hebben als zij nu heeft in deze Medici, zou zij nooit ernstig ziek zijn. Zulke mannen vervullen op de juiste wijze de functie van burger, zonder welke de goede gezondheid van het land niet behouden blijft.

Het is de plicht van een burger de staat te beschouwen als een enkel wezen¹, opgebouwd uit de burgers die de onderdelen ervan vormen, en dat de onderdelen het geheel moeten dienen, niet het geheel de onderdelen. Want als alleen het voordeel van het onderdeel wordt gezocht, is er geen enkel voordeel noch voor het onderdeel, noch voor het geheel. Als daarentegen het goede voor het geheel wordt gezocht, is het goede voor beide gewaarborgd. Vanwege dit verband dient de burger te bedenken dat niets goeds of kwaads een enkel lid van de staat kan raken, zonder de anderen te raken en zelfs de staat als geheel. En ook nog dat niets het gehele lichaam van de staat kan overkomen zonder tevens elk lid te raken.

Laat daarom niemand in dit huishouden van de stad zeggen «Dit is van mij» en «Dat is van jou», want alles in dit grote organisme behoort in zekere zin aan iedereen gemeenschappelijk. Laat hem liever zeggen «Zowel dit als dat is van mij», niet omdat het zijn persoonlijk eigendom is, maar omdat hij het liefheeft en ervoor zorgt. Laat elk mens zijn land liefhebben en vereren, zoals hij zou doen met de stichter van zijn familie. Laat de gewone burger de oude, beproefde wetten gehoorzamen, zoals hij God zou gehoorzamen, want deze wetten zijn niet tot stand gebracht zonder God. Laat de magistraat zich herinneren dat hij onderworpen is aan de wet, zoals de gewone burger onderworpen is aan de magistraat. Laat hem begrijpen dat als hij een vonnis velt, hij zelf wordt gevonnist door God. Laat hem altijd de goede raad van Plato voor ogen houden niet aan zichzelf te denken, maar aan de staat, en niet slechts aan een deel van de staat, maar aan het geheel. Om kort te gaan, hij dient te weten dat de hoogste plaats in de Hemel is gereserveerd voor de mens die zijn best heeft gedaan om zijn aardse land te maken naar het voorbeeld van het hemelse. Want niets behaagt de universele heerser meer dan het universele goed.

Ik denk dat ge deze en soortgelijke leringen over de ware burger kent, en ik hoop dat ge u eraan zult houden daar het u noch aan onderricht noch aan voorzichtigheid ontbreekt. Bovendien hebt ge thuis een competente leraar in dit onderwerp, over wiens verdiensten ik u een andere keer zal schrijven.

Vaarwel. Onze Giovanni Cavalcanti doet u zijn groeten.